

הניסוי שלא היה

מאת: ראובן פדהצור, הארץ 27.3.2008

"כך מבוכה של ממש", הסכים הכתב הצבאי של ערוץ 2 עם מגיש מהדורת החדשות המרכזית. "מנכ"ל משרד הביטחון, פנחס בוכריס, יצא לארצות הברית בין השאר כדי לבדוק את המערכת הזאת (נאוטילוס), ולמרבה ההפתעה והמבוכה, בזמן הניסוי המערכת פשוט לא עבדה".

בעוד כתבנו מדווח על כישלון מערכת הלייזר נאוטילוס הופיעו על המסך שתי כתוביות. "ניסוי כושל לנאוטילוס" ו"הדגמת ניסוי ירי של המערכת האנטי-רקטית בפני נציגים ישראלים כשלה".

כתבנו גם אמר, כי "ירו בסך הכל 36 קסאמים, ציפו לפגיעה ב-27, ולמרבה ההפתעה רק שמונה פגעו". למחרת בבוקר דיווחו גם "מעריב" ו"ג'רוזלם פוסט" על כישלון הניסוי שנערך בניו-מקסיקו בעת ביקור מנכ"ל משרד הביטחון בשדה הניסויים.

אלא שכל זה אינו נכון: לא היה כל ניסוי של מערכת הנאוטילוס בעת ביקור מנכ"ל המשרד בארה"ב. היתה כאן הדלפה מתוך מערכת הביטחון אל העיתונאים, והללו דיווחו בלי לבדוק את הנתונים - בדיוק מה שהמדליף רצה שיפורסם.

כשדובר משרד הביטחון נשאל מה האמת בסיפור ואם היה ניסוי - הוא אישר, כי הניסוי שבו דובר לא נערך באחרונה אלא ב-2005.

אך מתברר שגם זה אינו נכון. הפעם האחרונה שבה נוסתה מערכת הנאוטילוס (בהצלחה) היתה בנובמבר 2004.

מעבר לעובדה שמדובר בכישלון עיתונאי חמור ובהמשך המסורת של עיתונות מגויסת - זהו מקרה חמור של מסע דיס-אינפורמציה והטעיה שגורמים במערכת הביטחון מנהלים בשבועות האחרונים.

מי מעוניין להכפיש את מערכת הלייזר עד כדי נכונות להטעות? נראה, כי יש גורמים במערכת הביטחון, החוששים שתיבדק החלטתם לתמוך בפיתוח מערכת "כיפת ברזל" להגנה מפני קסאמים וייחשפו פרטים ונתונים שיעמידו סימן שאלה על שיקוליהם. ייתכן שהם מודאגים מבדיקה שתתייחס להחלטתם לדחות מכל וכל הצטיידות במערכת הנאוטילוס.

דומה, כי בפרשת "כיפת ברזל" נחצו לא מעט קווים אדומים בידי מערכת הביטחון. הבטחות חסרות בסיס לתושבי שדרות, ולפיהן המערכת תגן עליהם, הסתרת האמת מקובעי המדיניות ושימוש במידע מסולף נהפכו לדרך פעולה שגרתית של חלק מהשותפים לתהליכי קבלת ההחלטה.

אנשי המקצוע במשרד הביטחון ידעו, שבשל מגבלות טכנולוגיות לא תוכל "כיפת ברזל" לתת הגנה מפני קסאמים שטוחים קטן מארבעה ק"מ. את העובדה הזאת לא רק שלא סיפרו לתושבי שדרות ויישובי עוטף עזה - אלא אף לא גילו זאת לקובעי המדיניות.

בשבוע שעבר הסכימו מקורבי שר הביטחון לשעבר עמיר פרץ, שבלשכתו התקבלה ההחלטה להצטייד ב"כיפת ברזל", בפברואר 2007, לחשוף טפח ממה שהתרחש אז. המקורבים, שהיו מעורבים בתהליך קבלת ההחלטה הזאת, הבהירו, כי השר לא היה מודע כלל לכך שהמערכת שעליה החליט אינה מסוגלת להגן על ביתו שבשדרות מפני רוב הקסאמים המשוגרים מרצועת

עזה (שטווחם הוא בין 2 ל-4 ק"מ).

"היות שבמכרז לפיתוח מערכת הגנה הוגדר שעליה להגן גם על שדרות", הבהירו מקורבי השר, "הרי שבעת הצגת 'כיפת ברזל' היה ברור לשר הביטחון, שהיא תגן גם על שדרות ויישובי עוטף עזה. הוא אפילו לא טרח לשאול זאת, ואיש לא גילה לו את האמת העגומה".

מה שצריך להדאיג עתה, כך נדמה, איננו רק החשש מההשפעה של שיקולים זרים של חלק מאנשי מערכת הביטחון על החלטות המערכת, אלא הפגיעה בנורמות הבסיסיות של הפעילות הדמוקרטית. הטעיית התקשורת, בציניות ובקור רוח, כדי להגן על החלטה בעייתית, היא גלישה מסוכנת במדרון חלקלק בדרך לכרסום נוסף ברקמה הדמוקרטית השבירה של ישראל.

<https://www.haaretz.co.il/opinions/1.1314556>